

Forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarende bustad - høyring**Dokumentinformasjon:**

Saksbehandlar: Birgitte J. S. Bonesmo	ArkivsakID: 20/785
E-post: postmottak@alesund.kommune.no	JournalpostID: 20/1506

Behandling:

Saksnummer:	Utval:	Dato:
017/20	Ålesund formannskap	04.02.2020
009/20	Eldrerådet	11.03.2020
009/20	Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	11.03.2020
005/20	Komite for helse og omsorg	16.03.2020
014/20	Komite for helse og omsorg	27.04.2020
047/20	Ålesund kommunestyre	07.05.2020

047/20 - Ålesund kommunestyre**Vedtak:**

Ålesund kommunestyre vedtek å sende forslag til «Forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarende bustad særskilt tilrettelagt for heildøgns tenester» til høyring. Høyringsfrist blir 3 månader.

Pasient/bruker skal tildeles plass nært hjemsted/kommunedelen når det er mulig og tilpasset den faglige kompetansen som bruker/pasient har behov for. I tilfeller der pasienten/bruker ønsker seg et annet sted enn hjemstedet, skal bruker og pårørende bli hørt.

Eldrerådet sine merknader innarbeides så langt mulig før forskriften sendes på høring.

Behandling:**Votering:**

Komite for helse og omsorg si tilråding samrøystes vedtatt.

014/20 - Komite for helse og omsorg**Vedtak:**

Ålesund kommunestyre vedtek å sende forslag til «Forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarende bustad særskilt tilrettelagt for heildøgns tenester» til høyring. Høyringsfrist blir 3 månader.

Pasient/bruker skal tildeles plass nært hjemsted/kommunedelen når det er mulig og tilpasset den

faglige kompetansen som bruker/pasient har behov for. I tilfeller der pasienten/bruker ønsker seg et annet sted enn hjemstedet, skal bruker og pårørende bli hørt.

Eldrerådet sine merknader innarbeides så langt mulig før forskriften sendes på høring.

Behandling:

Endringsforslag Randi Karin Asbjørnsen

I § 2 tar en vekk ordet tilsvarende slik at første setning lyder som følger: Rett til langtidsopphald i sjukeheim eller bustader særskilt tilrettelagt for heildøgnsstener eller rett til å stå på venteliste til eit slikt tilbod, er regulert i pasient- og brukerrettslova § 2-1e.

Videre at en tar vekk ordet tilsvarende i neste setning.

Vedr. § 3 kulepunkt 3: Bustader særskilt tilrettelagt for heildøgnsstener, er boliger.....

Videre at en i heie forskriften tar vekk begrepet tilsvarende boliger og erstatter dette med boliger tilrettelagt for heildøgnsstener.

Endringsforslag Monica Molvær

Pasient/bruker skal tildeles plass nært hjemsted/kommunedelen når det er mulig og tilpasset den faglige kompetansen som bruker/pasient har behov for. I tilfeller der pasienten/bruker ønsker seg et annet sted enn hjemstedet, skal bruker og pårørende bli hørt.

Endringsforslag Svein-Rune Johannessen

Eldrerådet sine merknader innarbeides så langt mulig før forskriften sendes på høring.

Votering:

Kommunedirektøren si tilråding med endringsframlegga frå Monica Molvær, H og Svein-Rune Johannessen, AP vart samrøystes vedteke.

Endringsframlegget sett fram av Randi Karin Asbjørnsen, Ålesundlista fall med 3 mot 16 røyster. Desse 3 røysta for endringsframlegget (Randi Karin Asbjørnsen, Ålesundlista, Ann Mari Skarbø, SV og Eldar Eilertsen, Pensjonistpartiet)

005/20 - Komite for helse og omsorg

Møtet avlyst, saker behandlast 27.04.20

Behandling:

Votering:

009/20 - Eldrerådet

Ålesund eldreråd vil minne om den mangeårige innsats som er gjort fra pensjonistforeninger og andre instanser for å få utarbeidet nasjonale kriterier for rett til inntak og opphold i sykehjem. Det er et fremskritt at kommunene er pålagt å ha en forskrift som regulerer inntak. Mål et må være at likhetsprinsippet skal gjelde. Det skal ikke være avhengig av om du bor i kommune A eller i kommune B for å få en sykehjems plass. Nasjonale kriterier ville være et riktig skritt for slik likebehandling, og eldrerådet ber ordfører ta initiativ for at nasjonale kriterier kan bli utarbeidet.

Eldrerådet støtter rådmannens forslag til forskrift for Ålesund kommune, men vil peke på noen formuleringer som trenger presisering eller tilføyelse.

I § 4 a) heter det; " brukar har rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad..... **etter ei helse- og omsorgsfagleg vurdering**". Det står ingen ting om hvem som skal foreta den helse- og omsorgsfaglige vurderingen, men det er sannsynligvis underforstått at den skal gjøres av kommunens helsefaglige kompetanse. Eldrerådet ønsker at forskriften skal få følgende tillegg: *etter helse- og omsorgsfagleg vurdering i dialog med fastlegen til pasient/brukar, og med aktuelle pårørnde.*

§ 4 c) Som framlegg til tekst t.o.m. "heildøgnsstener". Deretter ny tekst: *Pasient/brukar skal informerast om kommunen si vurdering av kor lenge det er sannsynleg ein må stå på venteliste.*

§ 4 d) Omhandler "samboergaranti".

Som framlagt tekst t.o.m. ".. skal det søkast om korttids plass." Deretter ny tekst: *Det skal leggast til rette for tildeling av dobbeltrom eller ekstraseng i rommet til ektefelle/sambuar på langtids plass og tildelast korttids plass for den tida den andre ektefellen er på langtids plass.*

Eldrerådet er skeptisk til siste setning. Når pasient/bruker er vurdert hjelpetrengende nok til å få en sykehjemsplass (eller et tilsvarende tilbud), skal ektefelle/samboer være nesten like pleietrengende for å komme inn under "samboergarantien". Men det kan være andre hensyn som gjør at "samboergarantien" kan tre i kraft. **Eldrerådet ber om at setningen strykes.**

Nytt punkt e): *Pasient/brukar skal tildelast plass i institusjon på eigen heimstad. I tilfelle der pasient/brukar ønsker plass ein annan stad i kommunen, skal dette ønsket bli høyrd.*

Kulepunkt 4 i § 5 kan åpne for uverdige "sjakkspill" med sterkt hjelpetrengende mennesker, som flyttes fra sted til sted og fra nivå til nivå for å finne fram til en plass som er "tjenlig og forsvarlig". Media har fortalt om slike tilfeller. **Eldrerådet foreslår at uttrykket "er prøvd ut" strykes**, og at "helse- og omsorgsfaglig vurdering i samråd med fastlege og pårørende" er nok.

Behandling:

Forslag til vedtak frå Leif Hovde:

Ålesund Eldreråd vil minne om den mangeårige innsats som er gjort fra pensjonistforeninger og andre instanser for å få utarbeidet nasjonale kriterier for rett til inntak og opphold i sykehjem. Det er et fremskritt at kommunene er pålagt å ha en forskrift som regulerer inntak. Målet må være at likhetsprinsippet skal gjelde. Det skal ikke være avhengig av om du bor i kommune A eller i kommune B for å få en sykehjemsplass. Nasjonale kriterier ville være et riktig skritt for slik likebehandling, og Eldrerådet ber ordfører ta initiativ for at nasjonale kriterier kan bli utarbeidet. Eldrerådet støtter rådmannens forslag til forskrift for Ålesund kommune, men vil peke på noen formuleringer som trenger presisering eller tilføyelse. I § 4 a heter det; " brukar har rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad..... etter ei helse- og omsorgsfagleg vurdering". Det står ingen ting om hvem som skal foreta den helse- og omsorgsfaglige vurderingen, men det er sannsynligvis underforstått at den skal gjøres av kommunens helsefaglige kompetanse. Eldrerådet ønsker at forskriften skal få følgende tillegg: "etter helse- og omsorgsfagleg vurdering i dialog med fastlegen til pasient/brukar, og med aktuelle pårørnde."§ 4 d omhandler "samboergaranti". Eldrerådet er skeptisk til siste setning. Når pasient/bruker er vurdert hjelpetrengende nok til å få en sykehjemsplass (eller et tilsvarende tilbud), skal ektefelle/samboer være nesten like pleietrengende for å komme inn under "samboergarantien". Men det kan være andre hensyn som gjør at "samboergarantien" kan tre i kraft. Eldrerådet ber om at setningen strykes. Kulepunkt 4 i § 5 kan åpne for uverdige "sjakkspill" med sterkt hjelpetrengende mennesker, som flyttes fra sted til sted og fra nivå til nivå for å finne fram til en plass som er "tjenlig og forsvarlig". Media har fortalt om slike tilfeller. Eldrerådet foreslår at uttrykket "er

prøvd ut” strykes, og at ”helse- og omsorgsfaglig vurdering i samråd med fastlege og pårørende” er nok.

Forslag til vedtak frå Reidun Klock Tjervåg:

§ 4 a: som forslag frå Leif Hovde.

c. Som framlegg til tekst t.o.m. "heildøgntenester". Deretter dette endringsforslaget: Pasient/brukar skal informerast om kommunen si vurdering av kor lenge det er sannsynleg ein må stå på venteliste.

d. Som framlagd tekst t.o.m. "skal det søkast om kortidsplass". Deretter dette endringsforslaget: Det skal leggast til rette for tildeling av dobbeltrom eller ekstrasing i rommet til ektefelle/sambuar på langtids plass og tildelast korttids plass for den tida den andre ektefellen er på langtids plass.

e. Pasient/brukar skal tildelast plass i institusjon på eigen heimstad. I tilfelle der pasient/brukar ønsker plass ein annan stad i kommunen, skal dette ønsket bli høyrd.

Votering:

Votering: Det vart røysta over framlegget til administrasjonen opp mot endringar frå Leif Hovde og Reidun Klock Tjervåg. Framlegget frå administrasjonen fekk ingen stemmer.

Det vart røysta over endringar frå Leif Hovde og Reidun Klock Tjervåg. Endringane vart samrøystes vedteken.

017/20 - Ålesund formannskap

Vedtak:

Saka vert oversendt komite for helse, eldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne for handsaming der, før vedtak i Ålesund kommunestyre.

Behandling:

Tilleggspunkt e i forskrifta - fremma av Kirsti Dale

Tilleggspunkt e:

Pasient/bruker skal tildeles plass nærst hjemstedet/kommunedelen. I tilfeller der pasient/bruker ønsker seg et annet sted enn hjemstedet skal dette bli hørt.

Utsettelsesforslag Svein-Rune Johannessen

Saka vert oversendt komite for helse og omsorg, eldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne for handsaming der, før vedtak i Ålesund kommunestyre.

Votering:

Votering over utsettelsesforslaget:

Svein-Rune Johannessen sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Rådmannen si tilråding:

Ålesund kommunestyre vedtek å sende forslag til «Forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgns tenester» til høyring. Høyringsfrist blir 13. mai.

Forskrifta blir vedtatt i kommunestyre 18. juni og iverksett frå 1. juli 2020.

Bakgrunn:

Alle kommunar er pålagt å ha ei forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarende bustad særskilt tilrettelagt for heildøgns tenester. I 2017 utarbeida alle kommunane på Sunnmøre (i samarbeid med Sunnmøre Regionråd) ei slik forskrift. Forskriftene frå 2017 for dei kommunane som per 1.1.2020 vart til nye Ålesund kommune, kan lesast her: [Ålesund](#), [Haram](#), [Skodje](#), [Ørskog](#), [Sandøy](#) (trykk på blå link).

I og med at dei overnemnte kommunane frå 2020 har blitt til ein kommune, må det utarbeidast ei ny forskrift om rett til sjukeheimplass eller tilsvarende bustad. Før forskrifta kan vedtakast, må den sendast på høyring i samsvar med forvaltningslova sine reglar for dette.

Vurdering:

Det er utarbeidd forslag til ei ny forskrift for nye Ålesund kommune (sjå vedlegg). Forslaget til forskrift er i samsvar med forskriftene frå 2017, men rådmann har valt å også ta med eit avsnitt om «sambuargaranti», tilsvarende det som var i «gamle» Ålesund kommune:

§ 4 d) Når søknad er grunngjeve i ønske om å bu saman med ektefelle/sambuar som er tildelt langtidsplass i sjukeheim, og søkar sjølv ikkje fyller kriteria for tildeling av plass, skal det søkast om korttidsplass. Det skal vurderast om det er muleg å tildele dobbeltrom eller tilrettelegge for ekstraseng i rommet til ektefelle/sambuar på langtidsplass, og når dette kan gjennomførast skal det tildelast korttidsplass for den tida den andre ektefellen/sambuaren er på langtidsplass. Det er ein føresetnad at søkar sjølv har behov for helse- og omsorgstenester.

Det er fleire årsaker til at dette bør med, og det ser ut til at «sambuargaranti» også vil bli ein del av anna regelverk. I august 2019 sendte Helse- og omsorgsdepartementet ut eit høringsnotat (med frist november) med forslag om at samboeranti skal bli eit eige punkt i forskrift om verdig eldreomsorg. I notatet står følgande:

«Regjeringa ønsker å heve kvaliteten på tenester til eldre menneske, å skape et større og mer differensiert tjenestetilbud til denne gruppen og å sette helse- og omsorgstjenester til eldre på dagsorden. Muligheten til å bo sammen med ektefelle eller samboer er en sentral del av retten til å forme sin egen tilværelse og sitt eget liv. Mange eldre er vant til å dele hverdagen med sin ektefelle, samboer eller kjæreste. Å flytte til en institusjon eller omsorgsbolig oppleves for mange som en stor omveltning. Dersom man kan gjøre denne overgangen litt enklere samtidig som det legges til rette for kjærlighet og trygghet, må dette være et gode en bør arbeide for å oppnå for de som ønsker dette. Flere kommuner har allerede valgt å ta inn bestemmelser om samboeranti i sine lokale forskrifter. Regjeringa vil nå legge til rette for at alle par skal få denne muligheten, uavhengig av hvilken kommune de tilhører.»

I høringsnotatet står det også at ordninga med sambuargaranti er ei ordning som berre eit fåtal brukarar etterspør, og dette er også erfaringa med ordninga i «gamle» Ålesund kommune.

Økonomiske konsekvensar:

Ingen.

Juridiske konsekvensar:

Forskrifta er eit juridisk dokument som gir rettigheter og pliktar.

Andre driftsmessige eller organisatoriske konsekvensar:

Ingen.

Konklusjon med grunngiving:

Alle kommunar er pålagt å ha ei forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarende bustad. Kommunane Sandøy, Haram, Skodje, Ørskog og Ålesund hadde slike forskrifter gjeldande frå 2017, men då alle frå 2020 er en del av ein ny kommune, må det utarbeidast ei ny forskrift.

Rådmannen tilrår at kommunestyret vedtek å sende forslag til forskrift på høring i samsvar med reglane i forvaltningslova kap VII. Høyringsfristen blir sett til 3 månadar, og forskrifta bør vedtakast av kommunestyret i juni.

Astrid Eidsvik
rådmann

Vedlegg:

1. Utkast - Forskrift om tildeling av langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarende bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester m